

Werndley en Colijns

Jacomina Werndley, getrouwd met Jacob Willem van Rossum, was een dochter van George Henric (Georgius Henricus) Werndly en Jacomina Colijns die op 13 april 1719 met elkaar trouwden.

Georgius Henricus was predikant en hoogleraar in de oosterse talen aan de hogeschool te Lingen. Op 14 juni 1743 machtigde Georgius zijn vader Johann Thomas Werndley, dominee in Lingen, zijn zwager Johann Hermann Klinge² en Jacob Willem van Rossum om zijn zaken waar te nemen. Hij stond namelijk op het punt om met het fluitschip Heuvel in dienst van de kamer van Amsterdam van de VOC naar Batavia te vertrekken.³ Hij is de auteur van een Maleisische grammatica en hij vertaalde de Bijbel in het Maleis.

Jacomina Colijns, met wie Georgius op 19 mei 1697 trouwde, was een dochter van Joachim Colijns, sabandaar (havenmeester) en opperhoofd⁴ (bestuurder) te Negapatnam (Nederlands-Indië) en Jacomina Nilo, geboren op 21 november 1678, overleden op 9 december 1733. Jacomina Nilo was de dochter van Gaspard Nicolaasz Nilo en Elisabeth Simonsdr Turenhout.

Johan Adriaan Werndly

Johan Adriaan Werndly, zoon van George Henric (Georgius Henricus) Werndly, en Jacomina Colijns, was doctor in beide rechten. Hij werd geboren in Lingen op 1 november 1738 en overleed op 3 maart 1820 in Harlingen. Hij trouwt in Groningen op 15 juni 1794 (26 mei 1794 huwelijkscontract) met Catharina Gesina Bolt, gedoopt in Groningen op 19 maart 1747 en daar op 16 januari 1812 overleden, dochter van Jacob Bolt, boekverkoper en Jacoba Huisinga. Catharina was eerder getrouwd met Mattheus Bosch. Johan en Catharina scheiden in november 1804.

Catharina Anthonia Colijns

Jacomina Colijns had een zus, Catharina Anthonia die werd geboren op 11 oktober 1701 in Negapatnam (Batavia) en die op 8 november 1730 in het kraambed van haar vijfde kind stierf, net 29 jaar oud. Zij was op 27 juli 1723 in Batavia getrouwd met de koopman Johan Nicolaaszoon van Landschot, zoon van Nicolaas Hendrick van Landschot en Joanna Gerrits.⁵ Johan van Landschot was weduwnaar van Thomasia Andrea van Rhee, geboren op 18 mei 1700 in Negapatnam (Batavia), dochter van Jan Hendrik van Rhee en Elisabeth Anna Immens, met wie hij op 13 maart 1717 in Batavia was getrouwd. Thomasia stierf, net 22 jaar oud, op 31 mei 1722.⁶

² Johanna Hermann Klinge, gedoopt op 6 juli 1692 in Lengerich, overleden in 1754 in Freren, was getrouwd met Rosetta Catharina Werndley, geboren op 1 februari 1705 in Thuine, dochter van Johann Thomas Werndly en Helena Schomaker.

³ Heuvel werd in 1740 gebouwd voor de kamer van Amsterdam van de VOC en ging ten onder in 1745, ergens tussen Batavia en De Kaap.

⁴ De functies van opperhoofd was te vergelijken met die van commandeur of gouverneur, maar wel lager in rang en daarmee vaak een opstapje naar een hogere functie.

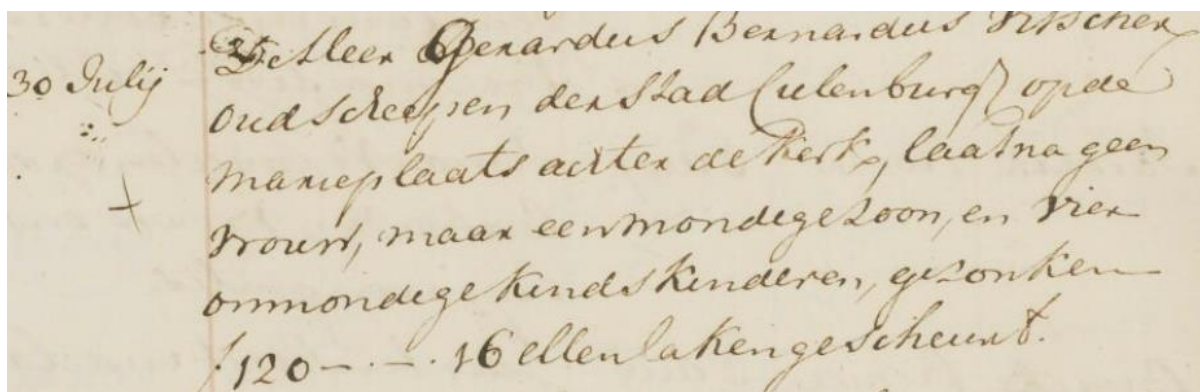
⁵ <https://www.van-landschoot.net/zundert/p17.htm>

⁶ <https://www.van-landschoot.net/zundert/p25.htm#i734>

Werndley en Visscher

Anthonia Colijns en Gerardus Bernardus Visscher

Jacomina Colijns had nog een zuster, Anthonia Colijns. Zij werd geboren op 29 juli 1708 in Negapatnam (Batavia) en overleed op 11 juli 1746 in Leiden. Anthonia trouwde op 29 januari 1730 in Batavia met Gerardus Bernardus Visscher, gedoopt op 13 oktober 1701 en overleden op 30 juli 1772 in Utrecht, zoon van Bartholomeus Visscher en Hillegonda Adrietta van Gaasbeek. Gerardus werd begraven op de Mariaplaats achter de voormalige Buurkerk, de oudste van de vier middeleeuwse parochiekerken van Utrecht.⁷

Voorouders van Gerardus Bernardus Visscher

Bartholomeus Nicolaesz. Visscher, overleden in 1667, trouwde met Annetje Jansdochter, overleden in 1650. Bartholomeus was predikant in Ter Heyde, Gouda, Reeuwijk en Culemborg.

Hun zoon *Nicolaas*, geboren in Gouda, overleden in 1693 trouwde op 2 november 1656 met Agnietge Tielemans, geboren in Culemborg en overleden in 1686. Nicolaas was conrector van de Latijnse school in Culemborg.

Hun zoon *Bartholomeus* werd gedoopt op 26 december 1658 in Culemborg. Hij trouwde op 18 oktober 1691 met Hillegonda Adrietta van Gaasbeek, die in 1718 overleed. Bartholomeus was procurator in Culemborg.

Hun zoon was *Gerardus Bernardus Visscher*.

Gerardus Bernardus Visscher vertrok in 1719, samen met zijn broer Bartholomeus, naar Nederlands-Indië. Bartholomeus trouwde (1) met Helena Petronella de Ridder en (2) met Arnolda Sabina de Joncheere. Hij was in 1730 commandeur van Java's Noord-Oostkust, in 1740 opperkoopman te Semarang en stadsvendumeester in Batavia in 1745.

⁷ Nu museum Speelklok.

Gerardus zelf was resident van Timor in de periode 1730-1736, opperhoofd (bestuurder) van Japan (Deshima) van 13 oktober 1737 tot 21 oktober 1739, commandant van 't kasteel in Batavia en admiraal van de retourvloot in 1740. In de periode 1737-1739 hield Gerardus een dagboek bij.⁸

Hij was ook schepen van de stad Culemborg.

Anthonia en Gerardus hadden twee kinderen:

- Jacomina Hillegonda Visscher, geboren op 21 september 1730, overleden op 12 december 1759, getrouwd met Barthold Fokkens Geertsema, zoon van Jacob Geertsema en Ebeldina Fokkens, met wie zij vier kinderen.
- Bartholomeus Willem Visscher, geboren op 23 juni 1735 in Kupang op West-Timor, overleden op 6 november 1808 in Utrecht. Hij trouwde op 28 september 1761 in de Domkerk in Utrecht met Anna Elisabeth van Hengst die op dat moment 16 jaar is. Zij werd geboren op 2 mei 1745 en was een dochter van Cornelis en Sara Sybilla Verdion. Bartholomeus en Anna kregen elf kinderen. Hij werd begraven op de Mariaplaats achter de voormalige Buurkerk, de oudste kerk van Utrecht zonder staatie 150 gulden 16 ellen laken gescheurd.

⁸ Velde, P. van der & Bachofner, R. (1992). *The Deshima Diaries Marginalia 1700-1740*. The Japan-Netherlands Institute Tokyo.

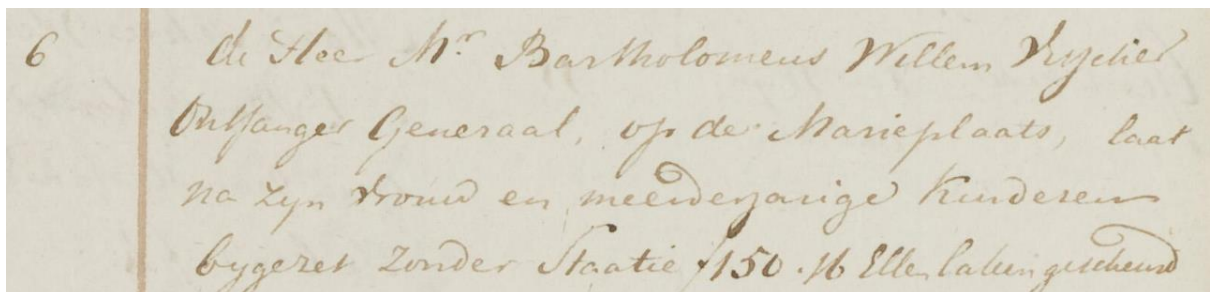
Het scheuren van laken

Het scheuren van een bepaalde hoeveelheid laken bij een begrafenis was een gebruik dat, voor zover bekend, alleen in Utrecht voorkomt. Het ritueel houdt verband met de patroonheilige van (de Dom van) Utrecht Sint Maarten, die de helft van zijn mantel afsneed en die aan een bedelaar gaf.

In 1548 was een kanunnik van het kapittel in Utrecht, volgens een gids, begraven in een zeer groot kleed, dat vervolgens doormidden was gescheurd. De helft werd geschonken aan het armenhuis.

Dit, meer wijdverbreide gebruik in Utrecht in de 17^e en 18^e eeuw was dus een gebaar van liefdadigheid, maar (uiteraard) ook een manier om de rijkdom van je familie te tonen.

Elders wordt vermeld dat iemand in de 19^e eeuw deze gewoonte weer nieuw leven inblies: *'Jacob [Grothe] was rentenier en de oude zeden en gewoontes waren hem lief. Bij zijn begrafenis in 1899 riep hij een verdwenen gewoonte terug leven in: op zijn lijkbaar werd een laken gescheurd. Een gewoonte waaruit rijkdom bleek en liefdadigheid, want het laken werd aan een weeshuis geschonken om kleding voor de weeskinderen te maken.'*⁹

Gerardus Anthony Visscher

Gerardus Anthony Visscher, zoon van Bartholomeus en Anna, werd geboren op 27 september 1762 en overleed op 14 januari 1827. Hij trouwde op 7 april 1799 in Den Haag met Jacoba Maria Boogaert uit Alblasterdam, geboren in Rotterdam in 1769 en overleden op 2 september 1806 in Utrecht, dochter van Nicolaas Martinus Boogaert en Lydia Cornelia van Riel.

Gerardus promoveerde op 14 juni 1784 in Utrecht. Hij was een patriot en werd in 1786 lid van de raad in Utrecht, maar na de intocht van het Pruisische leger in september 1787 geremoveerd en zijn goederen werden verbeurd verklaard. In 1795 werd zijn arrest vernietigd en werd hij weer lid van de municipaliteit.¹⁰

⁹ <http://ondergenealogen.blogspot.com/2015/01/begraven-in-utrecht-het-scheuren-van.html>

¹⁰ Zie <http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/nbnw/#source=9&page=613&view=imagePane> voor meer informatie over hem.

Werndley en Van Rossum

Jacob Willem van Rossum (regeringsraad in Lingen en Tecklenburg), overleden op 26 april 1772 in Naers (Ommelanden) was heer van Englumborg en de Vrye Heerlijkheid de Campen. Hij trouwde met Jacomina Werndley, met wie hij twee kinderen kreeg.

Jacomina Rosette Geertruida van Rossum

Dochter Jacomina Rosette Geertruida van Rossum werd geboren in het Duitse Lingen op 23 november 1759; zij stierf in Duinkerken op 1 november 1793. Op 25 april 1779 trouwde zij in Peins (Franekeradeel) met Hayo Wybes Tuinhout, geboren op 17 augustus 1757 in Sneek, overleden op 28 juli 1811 op Groot Lammema¹¹ in Minnertsga, zoon van Wybe Tuinhout en Elisabeth Thijssen.

Zij kregen vier kinderen. Hayo trouwde (2) op 31 maart 1799 in Minnertsga met Hendrika Taeckles Lambsma, met wie hij nog twee kinderen met dezelfde voornaam kreeg, van wie een heel jong overleed.

Groot Lammema was de grote boerderij (state) die Hayo's tweede vrouw, Hendrika, die uit een rijke familie kwam, inbracht in het huwelijk.

Hayo Tuinhout nam deel aan de opstand van de patriotten onder leiding van Coert Lambertus van Beijma. In 1787 werd hij burgemeester van Franeker, maar hij moest naar Frankrijk vluchten toen de Pruisische troepen Friesland bezetten. Zijn vrouw Jacomina stierf dan ook in 1793 in Duinkerken. Pas in 1795 keerde hij naar Friesland terug

Hun zoon Wybo Tuinhout (1779-1819) werd secretaris van Baarderadeel en vrederechter in het kanton Hindeloopen te Workum. Hij trouwde in 1804 met de Harlingse Margaretha Fontein (1780-1825).¹²

¹¹ <http://www.stinsenfriesland.nl/GrootLammemaStateMinnertsga.htm>

¹² <https://www.museum.frl/collectie/objecten/100010934/>

Postuum portret van Jacomina Rosette Geertruida van Rossum. Gekleed in hoge muts met strikken en lichte omslagdoek en een portret van patriot Hayo Tuinhout (1757-1811), advocaat, voorzitter der Staten van Friesland in mei 1795, commies-generaal van de convooien en licenten te Harlingen, toegeschreven aan Taco Pieters Scheltema, 1799.

Jan Willem Hendrik van Rossum

Jan Willem Hendrik van Rossum was de zoon van Jacob Willem van Rossum en Jacomina Werndley. Hij trouwde op 26 april 1768 in Oldenhove (huwelijkscontract) met Hiltjen Heerkes.

Tot slot

Oh ja, mevrouw Geertsema-Visscher was Jacomina Hillegonda Visscher, dochter van Gerardus Bernardus Visscher en Anthonia Colijns, de tante van Jacomina Werndley. Jacomina Visscher was getrouwd met Barthold Fokkens Geertsema, gedoopt op 29 april 1725 zoon van Jacob Geertsema en Ebeldina Fokkens. Barthold trouwde (2) met Bregitha Ammaranthe Ring.